

Школска 2017/2018. година
Окружно (градско) такмичење ученика основних школа
Књижевна олимпијада

VII разред

Шифра: _____

1.	Попуни следећи текст подацима који недостају. Шегрт у Темишвару, калуђер у манастиру Хопову, неуморни путник и љубитељ књига и мудрости, министар просвете у Карађорђевој Србији – написао је аутобиографско дело под насловом _____. Име и презиме овог великог писца је _____.
2.	Којој врсти народних лирских песама припадају „Највећа је жалост за братом” и „Двије сеје брата не имале”? То су _____ песме.
3.	Прочитај одломак из <i>Дневника</i> Ане Франк и уочи сликовит опис. „Чини ми се, нас осморо у ’Тајном скровишту’ смо комадић плавог неба окружен тешким, црним облацима.” Посебна сликовитост у овом одломку постигнута је: а) метафором; б) градацијом; в) алегоријом; г) контрастом; д) епитетима. Заокружи слова испред три тачна одговора.
4.	Пажљиво прочитај следећи текст, па на линије препиши називе седам прозних врста које, према класификацији, припадају категорији народне приповетке. „Не дајући термине, већ бројеве и наслове приповедака, Вук је непогрешиво, према садржини, у оквир ’женских’ приповедака увео бајке, легенде и приче о животињама, а у оквир ’мушких’ приповедака – новеле и шаљиве приче (дуже и краће). Анегдоте и басне тада није штампао. (Нада Милошевић Ђорђевић, <i>Од како се земља охладила</i>) _____ _____ _____
5.	Допуни реченицу називом књижевног термина који недостаје. Одабери међу понуђеним: монолог, реплика, дијалог, дидаскалија. Појединачни говор сваког учесника у драмском дијалогу назива се _____.

6.	О којим феудалцима се пева у народним епским песмама старијих времена? То су: а) Немањићи; б) Бранковићи; в) Сенковићи; г) Ненадовићи; д) Мрњавчевићи; ђ) Батрићи. Заокружи слова испред три тачна одговора.
7.	Подсети се одломка из народне новеле „Дјевојка цара надмудрила”, па одговори на питање испод текста, тако што ћеш заокружити слово испред тачног одговора. „Цар се опјани и заспи, а царица справи кароцу и понесе цара у камену пећину. Кад се цар у пећини пробуди и види <u>ђе</u> је, повиче: – Ко ме овђе донесе? А царица му одговори: – Ја сам те донијела. Цар је упита: – Зашто си ти то од мене учинила? Да ли ти нијесам рекао да више нијеси моја жена?” Зашто је девојка пренела цара у пећину? а) Да би му се осветила што је хтео да је отера из свог двора. б) Зато што јој је рекао да са собом понесе оно што јој је најмилије. в) Зато што је девојка лудо волела цара и није знала шта ради. г) Да би доказала цару да је опасна, а не само мудра.
8.	Одреди облик казивања (форму приповедања) који доминира у следећем тексту, па одговор напиши на линији. „Све док ово постоји”, мислила сам, „и док могу живети и посматрати ову сунчеву светлост, небо без облака, све док то траје, не могу бити несрећна”. _____
9.	Пажљиво прочитај следеће текстове па одреди и на линијама напиши који од њих представља препричавање, а који је анализа дела на које се односи. а) У <i>Мртвом мору</i> је насликана устајалост друштвеног живота и односа који су гушили сваку мисао о напретку и акцији. Домановић у овој причи слика земљу крајње пасивности и умртвљености, чији народ животари своје дане без покрета, без хтења и без идеала. У тој земљи све је умирено и устаљено, људи су ћутљиви и покорни, а живот заустављен у мртвој једноличности. _____ б) У једном неименованом граду, млади песник, научник и сликар покушавају да изразе своју креативност. Песник објављује збирку песама, научник врши експерименте, а сликар организује изложбу својих дела. Становници места нису упућени у њихов рад, али их радо оговарају и омаловажавају, све док их не отклоне из своје средине. _____

10.	Препознај књижевне ликове на основу датих карактеристика и на линијама напиши њихова имена. а) Успела је да помири завађену браћу и да обојици покаже лепоту и узвишеност породичне слоге, љубави и праштања. _____ б) Саветовао је својим синовима да не буду слабићи и издајници. Сопственим примером показује како се стиче надмоћ над мучитељима, храбро поручујући: „Ја не казах за лажљиве очи...”. _____																								
11.	Прочитај следећу строфу и одговори на захтеве који се налазе испод текста. „Ископаше ти очи, лепа слико! Вечери једне, на каменој плочи, Знајући да га тад не види нико, Арбанас ти је ножем избо очи!” А. Наслов песме: _____ Б. Име и презиме аутора: _____ В. Назив врсте риме у наведеној строфи је: а) укрштена рима, б) парна рима, в) обгрљена рима, г) празна рима. (Заокружи слово испред тачног одговора.)																								
12.	У табели, поред наслова сваког књижевног дела напиши ком књижевном роду и којој књижевној врсти то дело припада. <table><tr><td></td><td>НАСЛОВ ДЕЛА</td><td>КЊИЖЕВНИ РОД</td><td>КЊИЖЕВНА ВРСТА</td></tr><tr><td>1.</td><td>„Прва бразда”</td><td></td><td></td></tr><tr><td>2.</td><td><i>Покондирена тиква</i></td><td></td><td></td></tr><tr><td>3.</td><td>„Ропство Јанковић Стојана”</td><td></td><td></td></tr><tr><td>4.</td><td>„Кујунџија и хитропреља”</td><td></td><td></td></tr><tr><td>5.</td><td>„Крвава бајка”</td><td></td><td></td></tr></table>		НАСЛОВ ДЕЛА	КЊИЖЕВНИ РОД	КЊИЖЕВНА ВРСТА	1.	„Прва бразда”			2.	<i>Покондирена тиква</i>			3.	„Ропство Јанковић Стојана”			4.	„Кујунџија и хитропреља”			5.	„Крвава бајка”		
	НАСЛОВ ДЕЛА	КЊИЖЕВНИ РОД	КЊИЖЕВНА ВРСТА																						
1.	„Прва бразда”																								
2.	<i>Покондирена тиква</i>																								
3.	„Ропство Јанковић Стојана”																								
4.	„Кујунџија и хитропреља”																								
5.	„Крвава бајка”																								
13.	Подвуци речи које се римују у следећем примеру. „Све живо крене са свих салаша од Рудника па до Рогота – у престоницу српских чокота.”																								
14.	Реши асоцијације. (На линијама напиши решења – наслове књижевних дела.) 1. Миона, Огњан, бразда, муж-жена _____ 2. Ђурађ, бабо, мејдан, ага од Рибника _____ 3. Кети, Ана, 8. новембар 1943, Амстердам _____																								
15.	Заокружи слова испред два тачна одговора који се односе на дело <i>Поп Ћира и поп Спира</i> . а) Дело је настало на основу анегдоте о свађи двојице попова. б) Неспоразуми почињу кад у село стигне млади учитељ, којег обе попадије желе за зета. в) Попадија Перса је подвалила владики, дајући му коњски зуб. г) Ово дело је чувена комедија Стевана Сремца.																								

16.	Заокружи слово испред назива стилске фигуре која је примењена у одломку из приповетке <i>Мртво море</i> Радоја Домановића. „Прође улицом, а људи се тек гурну и намигну један на другог. – Добар дан! – јави се он. – Добар дан, песниче – одговори један, гледајући га испод ока заједљиво.” а) алегорија б) контраст в) иронија г) симбол
17.	Допуни уводну строфу у песми <i>Међу својима</i> Владислава Петковића Диса и одговори на питање. А. У мом срцу поноћ. У њој каткад тиња Мисо да још живиш, мој пределе млади. Моја лепа звезда, мајка и робиња, _____ (води рачуна о правопису!) Б. Ко је у песми: <i>лепа звезда, мајка и робиња</i>? То је: _____.
18.	Подсети се стихова из једне познате народне епске песме, па одговори на задатке. „Стан’те, браћо, кићени сватови, Док се мало сестрице нагледим! Ласно ћемо ми за ваше благо, Ласно ћемо – ако јесмо људи.” а) Наслов песме је _____. б) Наведене речи у песми изговара _____.
19.	У примеру који следи из песме Бранка В. Радичевића „Кад отац бије” подвуци стих у десетерцу. „Отац кад бије сина, Ма колико рука груба била Одједном – постане фина.”
20.	Заокружи слово испред тачног значења изреке: Млатити празну сламу. а) У све се мешати и наметати се својим способностима. б) Радити нешто непотребно и бесмислено. в) Варати, подваљивати и обмањивати људе. г) Обрукати се, осрамотити се нечасним поступањем.

Тест прегледали:

Број бодова: _____

Решења за VII разред основне школе Окружно такмичење – април 2018.					Напомена:
1.	Живот и прикљученија Доситеј (Димитрије) Обрадовић				1 бод
2.	породичне (песме)				1 бод
3.	а) метафором г) контрастом д) епитетима				Све тачно 1 бод.
4.	бајке, легенде, приче о животињама, новеле, шаљиве приче, анегдоте и басне (редослед није битан)				Пет, шест или седам тачно преписаних назива носи 1 бод.
5.	реплика				1 бод
6.	а) Немањићи б) Бранковићи д) Мрњавчевићи				Све тачно 1 бод.
7.	б) Зато што јој је рекао да са собом понесе оно што јој је најмилије.				1 бод
8.	унутрашњи монолог				1 бод
9.	а) анализа б) препричавање				1 бод
10.	а) Анђелија б) Стари Вујадин				1 бод
11.	А. „Симонида”, Б. Милан Ракић, В. а) укрштена рима				Све тачно 1 бод.
12.		НАСЛОВ ДЕЛА	КЊИЖЕВНИ РОД	КЊИЖЕВНА ВРСТА	Осам, девет и десет тачних одговора носи 1 бод.
	1.	„Прва бразда”	епика	приповетка	
	2.	Покондирена тиква	драма	комедија	
	3.	„Ропство Јанковић Стојана”	епика	епска песма	
	4.	„Кујунџија и хитропреља”	лирика	песма о раду (посленичка)	
	5.	„Крвава бајка”	лирика	родољубива песма	
13.	Рогота чокота				Све тачно 1 бод.

14.	а) „Прва бразда” б) „Иво Сенковић и ага од Рибника” в) „Дневник” Ане Франк (Одговори се, уколико су тачни, признају и без увођења наводника.)	Све тачно 1 бод.
15.	а) Дело је настало на основу анегдоте о свађи двојице попова. б) Неспоразуми почињу кад у село стигне млади учитељ, којег обе попадије желе за зета.	Оба тачна 1 бод.
16.	в) иронија	1 бод
17.	А. Боже! Шта ли данас у Србији ради? (Боже, шта ли данас у Србији ради?) Б. песникова супруга (жена) / жена (супруга) лирског субјекта	Оба тачна 1 бод.
18.	а) „Ропство Јанковић Стојана” б) Стојан Јанковић	Оба тачна 1 бод.
19.	<u>Ма колико рука груба била</u>	1 бод
20.	б) Радити нешто непотребно и бесмислено.	1 бод